

Beslutningsforslag nr. B 122

Folketinget 2017-18

Fremsat den 23. marts 2018 af Kirsten Normann Andersen (SF) og Jacob Mark (SF)

Forslag til folketingsbeslutning

om bedre vejledning og oplysning til pårørende til syge og ældre svækkede medborgere

Folketinget pålægger regeringen inden den 1. januar 2019 at fremsætte lovforslag indeholdende krav til kommunerne om at udfærdige en guide til pårørende til borgere, der skal modtage praktisk eller personlig hjælp i hjemmet eller flytte i en plejebolig. Desuden pålægges regeringen at udfærdige

flere statslige digitale løsninger, der kan give de pårørende – efter indhentet samtykke – og/eller værger mulighed for at få fuldmagt til oplysninger fra læge, medicinoplysninger, e-Boks, bank, kommune m.m.

Bemærkninger til forslaget

Det er ofte svært for pårørende, når deres nærmeste som følge af sygdom eller alderdomssvækkelse bliver plejekrævende. Derfor mener SF, at det er vigtigt, at især kommunerne bliver bedre til at rådgive og hjælpe de pårørende, når de pludselig står med ansvaret for f.eks. en ægtefælle, forældre, moster, faster eller onkel, der eksempelvis skal modtage praktisk eller personlig hjælp i hjemmet eller flytte i en plejebolig. Samtidig står vi i disse år over for stigende demografiske udfordringer med flere plejekrævende ældre og færre unge til at søge ind på f.eks. sosu-uddannelserne og dermed til at tage hånd om den voksende aldrende befolkning. Allerede af den grund vil de pårørende blive bragt endnu mere i spil i forhold til deres plejekrævende pårørende. Derfor bør Danmark som samfund gøre det så nemt som muligt for de pårørende at navigere i velfærdssystemet, så vi sikrer optimal hjælp og tryghed til vore udsatte borgere og samtidig sikrer, at pårørende ikke brænder ud.

I serviceloven er borgernes ret til rådgivning fra kommunen fastslået i en række paragraffer, men det samme er slet ikke tilfældet i forhold til pårørende. Dette, mener forslagsstillerne, er med til at sætte mange pårørende i et limbo, når de pludselig står med et nærtstående familiemedlem, der skal til at modtage hjælp fra kommunen.

SF foreslår derfor, at alle kommuner pålægges at udarbejde en pårørendeguide, og at regeringen samtidig pålægges at udfærdige flere digitale løsninger, der kan gøre det lettere for pårørende – selvfølgelig forudsat samtykke fra den berørte – og/eller værger at få fuldmagt til at få adgang til læge- og medicinoplysninger, indgå aftaler med kommunen i forbindelse med modtagelse af praktisk hjælp, personlig omsorg m.m.

Når en borger i dag bliver visiteret til ovennævnte hjælpeforanstaltninger, skal der tages stilling til en lang række mere eller mindre praktiske ting, f.eks. kontakt til bank og læge, stillingtagen til hjælp til indkøb, mad, vask, hjælpemidler m.m.

I en række artikler bragt på DenOffentlige.dk i 2017 har Nanna Holst fortalt, hvor besværligt hendes møde med det offentlige var, da hun som følge af sin mors alder og tilstand måtte hjælpe sin mor med forskellige anliggender. Nanna Holst udtaler bl.a., at hun oplevede »... at velfærdssystemet møder gamle og pårørende, som om det er første gang, et gammelt menneske har brug for hjælp«. Der henvises til artiklen »Efter absurd møde med velfærdssystemet: Hjælp med at lave en guide for pårørende«, bragt på DetOffentlige den 22. september 2017. Der er efterfølgende flere borgere, der har tilsluttet sig samme opfattelse af, at det som pårørende til et ældre familiemedlem, der har brug for kommunal hjælp, kan være besværligt at få styr på alle de formaliteter, der er forbundet med en sådan hjælp. Samtidig er det også en unødvendig stressfaktor for de pårørende, at de skal bruge så mange kræfter og meget energi på, hvordan systemet hænger sammen, når ens nærmeste får brug for kommunal hjælp.

Regeringen pålægges derfor inden den 1. januar 2019 at fremsætte et lovforslag med krav til kommunerne om at udfærdige en guide til pårørende, som eksempelvis kan indeholde:

- Viden om, hvordan de pårørende kan søge fuldmagt, således at de kan tage sig af den ældres pengesager, betaling af regninger og adgang til e-Boks og dermed sikre, at der bliver svaret rettidigt på henvendelser.
- En oversigt over den ældres læge, tandlæge og eventuelle andre relevante sundhedsfaglige personer, f.eks. fysioterapeuter.
- En oversigt over den ældres indkøbte medicin og medicinrecepter.
- Viden om kommunens tilbud til borgere med demens og deres pårørende og tilbud om omsorgstandpleje og hjælpemidler.
- Viden om visitation i forhold til rehabilitering, praktisk og personlig hjemmehjælp, dagcenter, plejehjem, vaskoordninger, hjælp til indkøb, madordninger, kontakt til fodterapeuter og frisører.
- Viden om, hvad der skal tages stilling til i forbindelse med den pårørendes modtagelse af hjemmehjælp, bl.a. i form af hjælpemidler, evt. særlig seng, natbord og pilleæsker m.m.
- Viden om, hvad der skal tages stilling til i forbindelse med den ældres indflytning på plejehjem, bl.a. indhold og pris på servicepakker, mulighed for fodpleje og frisør.
- Viden om håndtering af den ældres ønsker i forbindelse med en naturlig død.

Desuden opfordrer SF til, at der bliver udfærdiget flere statslige digitale løsninger, der gør det nemmere at hjælpe sine ældre og syge pårørende. Det kunne bl.a. være således, at kontakten mellem kommunalt ansatte og pårørende kunne ske via mail, så man kan minimere behovet for telefonopkald, som ofte bliver nødt til at foregå i pauser i arbejdstiden.

Ovennævnte eksempler skal ikke opfattes som en fyldestgørende og udtømmende liste, og der kan måske også være nogle retssikkerhedsmæssige og praktiske problemer i de ovennævnte forslag. Derfor mener forslagsstillerne, at det er vigtigt, at regeringen inddrager alle relevante organisationer, bl.a. DH, ÆldreSagen, Danske Seniorer, FOA, KL, Socialrådgiverforeningen, Alzheimerforeningen m.fl., i forbindelse med udfærdigelse af et kommende lovforslag, og som det væsentligste, at foreningerne inddrages i udarbejdelse af indholdet i de kommende 98 kommuneguides, som skal udfærdiges og løbende opdateres lokalt, under hensyntagen til at forholdene i kommunerne er meget forskellige.

Forslagsstillerne vurderer, at forslaget vil være udgiftsneutral, fordi det alt andet lige vil gøre det lettere at fungere og agere som pårørende, fordi utilsigtede henvendelser fra pårørende minimeres, og fordi der skabes bedre kontakt til og dermed bedre hjælp fra pårørende.

Skriftlig fremsættelse

Kirsten Normann Andersen (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om bedre vejledning og oplysning til pårørende til syge- og ældre svækkede medborgere.

(Beslutningsforslag nr. B 122)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.